

A TEREMTÉS EGY NAPJA

A hangszóró ötpercenként megszólalt. Először mindig kemény kattanás hallatszott. Aztán az a hang.

Ültek a váróteremben. Az ajtón keresztül a sínpárokat nézték.

— Meg kell gondolnod — mondta a férfi.

— Meggondoltam — felelt az asszony.

Már huszadszor mondta ki ma. Századszor. Hangosan is. Önmagában is. És szédült az erőlködéstől. Meg kellett kapaszkodnia. A bőrrönd ott volt mellette, rákönyökölt, megmarkolta a fogantyút. Nézte a síneket. A sínek nem vezettek sehová.

— Egy hónapja nem láttalak — mondta a férfi.

Az asszony ezt mondta:

— Nem maradok.

A nagy üvegablakok fehér izzással olvadtak. Meleg volt. A lakkbőrönd oldalán foltokban ragadt meg a napfény. Körök és oválisok. A menekülés hotelcímkei.

A hangszóró kattan.

— A negyedik vágányra tehervonat érkezik. A negyedik vágány mellett tessék vigyázni...

A férfit megérintette a hang.

— Különös hang — gondolta. — Milyen különös.

Egy pillanatra elfelejtett mindent.

— ...A negyedik vágány mellett tessék vigyázni... A negyedik vágány mellett tessék vigyázni...

A bemondó hangja gyengéd volt. Hajlékony és testmeleg. A bemondó simogatta a szavakat... Valamelyik irodában egy nő ült a mikrofon előtt. Ruzsós száját közel tartotta az érzékeny készülékhez. És átsugározta magát a szavakba.

— Gyere velem — mondta az asszony. — Gyere vissza Pestre.

A férfi fogai megreccsentek. Hátán nehéz vízcseppek gördültek le. Nézett kifelé.

A sínpárokon túl szántóföldek voltak. Szőlők. Sárgára égett kukoricás. És mögöttük a gyár. Rettentő síkságon. Puszta semmiben. A gyár vakolatlan épületei kvarcfényben álltak. Kémények tartották a kék eget.

— Nem mehetek — mondta. — Neked kell maradnod.

Az asszony nem felelt. Nem is hallotta meg. Távol voltak egymástól. Két távol eső állomás.

— Ági... — szólt megint a férfi.

Az asszony legyintett.

— Ezek szerint mindent elmondtunk már egymásnak.

— Semmit sem mondtunk el.

— Itt nem maradok.

— Azt ígérted, hozzám jössz feleségül.

— Azt ígértem.

— Szeretlek.

— Te talán nem ígértél semmit? — kérdezte az asszony. — Mindenről volt

szó. Csak arról nem, hogy ide jössz. Én nem áldozom fel magam. Érted? Először csak néhány hónapról volt szó. Aztán elment egy fél év és a másik fél év is. Egy éve vagyunk külön.

— A munkám.. — kezdte a férfi.

Az asszony gúnyos volt. Gúnyos volt a szája. A homloka. A kézmozdulata.

— Szóval ezért nem válaszoltál. — Mondta a férfi. — Egy hónapig küldözgettem neked a leveleket. Egy sort sem válaszoltál... Itt élek egyedül. Dolgozom. Senkire sem nézek. Senkire.

— Az asszony nevetett.

— Hűség, mi?

— Hűség. Persze, hogy hűség. Nem érted? Rajtad kívül senkim sincs.

— Szocialista erkölcs. Nem? Szocialista erkölcs — hajtogatta az asszony. — Nem csaltál meg. Mert nem engedi a kódex.

— Hallgass! — szólt rá a férfi.

Az asszony távolról nézett. Hídegen.

— Azt sem engedi, hogy fizetésemelést kérj. Nem engedi a kódex. Azt sem, hogy Pestre helyeztesd magad.

— Hallgass — ismételte a férfi.

Aztán azt mondta:

— Ide küldtek. Ide jöttem.

— Meseváros — válaszolta az asszony. — Mint a mesében. Van minden. Vagy inkább lesz. Csak éppen nem lehet megfogni semmit.

A negyedik vágányon tehervonat állt meg. Egymáshoz ütődtek, megrázkódtak a kocsik. Az ütközők végigadták az üzenetet. Szúrós füstszag csapódott a váróterembe.

— Itt is taníthatnál — mondta a férfi. — Iskola már van.

— Igen?

— Most cserepezik.

— És a te lakásodat?

— Az is készül.

— Munkásszálláson laksz. — Felelt az asszony. — Öntudatból vagy ezen a rohadt helyen.

— Mindig azt csináltam, amit te akartál — mondta a férfi. — Most az egyszer hallgass rám.

— Nem maradok. Már a múltkor elhatároztam, hogy nem költözöm ide — mondta az asszony. — Most már egészen biztosan tudom.

— A szálláson hozzám bújtál. Nevettél azon, hogy súlyunkat alig bírta ki a vaságy. Nagyon jó voltál. Csak azért voltál kedves, hogy menjek vissza Pestre?

Az asszony kikerülte tekintetét. Nem felelt.

— Egyedül vagyok nélküled — mondta a férfi. — Rajtad kívül még nem volt senkim. Te vagy az első. Tudod.

Kintről rövid és hosszú füttyjelek hallatszottak. A füttyjelekre a szerelvénnyel kezdett hátrafelé.

A férfi látta a platós kocsikat. Betonelemekkel voltak megrakva. És becsomagolt gépekkel. És lemezekkel. A széles vaslemezek fölött hullámozott a levegő.

— Tetőgerendák — gondolta a férfi.

Közben a váróterem megtelt hangokkal. Pergőtűzben ültek. A kőpadlón apró kavicsokat öröltek porrá a cipőtalpak.

Az asszony az órájára nézett.

— Tizenegy perc — mondta.

— Maradj velem — mondta a férfi.

— Szokott késni?

— Bumli vonat.

— Nem baj.

— Ne menj el — kérte a férfi. — Minden jó lesz.

És magában undort érzett. Csak könyörög. Kér. Rimánkodik. De mit csináljon? Mit tehetne mást? Nem hagyhatja, hogy kettőjük között mindennek vége legyen. Hiszen szereti.

Valaki leült melléjük.

Az asszony maga elé tette a bőröndöt, a kőre. Közelebb húzódott a férjéhez. Ültek. Valahol már útban volt a vonat.

— A gyűrűt majd visszaküldöm. Meg a többi holmit.

— Nem akarom, hogy visszaküld — felelte a férfi.

Most elérte az asszony csuklóját. Megfogta. Néhány pillanatig érezte az érlökéseket. A pulzus izgalomban volt. Sietve lüktetett. Gyorsabban mint máskor. De a hűvös csukló lazán kifordult a kezéből.

Az elektromágneses hang újra megszólalt:

— Személyvonat érkezik a harmadik vágányra...

A férfi a hangszóróra nézett. A hang újból megérintette.

Az asszony felállt.

A bemondó az állomásokat sorolta.

— Kikísérsz?

A férfi nem felelt.

— A vonat Budapest Nyugati Pályaudvarig közlekedik — búgta könnyedén, szépen a hang. — A vonat minden állomáson és megállóhelyen megáll.

Az asszony szája hirtelen kinyílt. Élesen nyílt ki. Mint a zsebkés.

— Megnémultál?

Nem kapott választ. Lehajolt, megfogta a bőröndöt. Így maradt egy ideig. A könnyű súlyt nem tudta felemelni.

A váróterem lassan kiürült. A napfény újra rászakadt a kőkockákra.

— Segíts!

A férfi felemelte a bőröndöt. Néhány lépést tettek az ajtó felé.

— Nem férsz fel. Nem lóghatsz a lépcsőn.

— Elmegyek — lihegte az asszony.

— Akkor is szédülsz, ha csak a sámlira ráállsz.

— Talán felférek.

Ezt mondta az asszony, de nem mozdult.

— Apád mesélte, hogy leestél a székről.

— Igen.

— Azt mondta, szólhattál volna, ha le akarod törölni a csillárt.

Az asszony még egy gombot kinyitott a blúzán. Megtörölte a homlokát. Hosszan szóltak a kalauzok sípjai. Valamelyik kocsiiban lányok és fiúk énekeltek.

— Rengetegen vannak.

— Talán mégis felszállhattam volna.

A vonat elindult. Lobogott fölötte a füst. A dallam összezúzódtott a kerekek között. Lassan egészen leülepedtek a zajok. Csend lett.

Elment a vonat. A hőség újból mozdulatlanul állt mindenütt.

Egy hordár tántorgott be a napsütésről. Arca vörös volt. Sikos és kedvtelen.
— Lemaradtak?

— Igen.

Az ember elkeseredett.

— Vihettem volna a bőröndöt. Nem akadt semmi fuvarom . . . Na, jó . . .

Álltak. Hallgattak. A hangszóró szembenézett velük.

— Mikor jön a következő?

— Egy óra múlva — felelte a férfi.

Az asszony elfordult a hangszórótól.

— Menjünk innen — mondta türelmelenül. — Menjünk ki innen.

A tehervonat már a rakodónál állt. A rampa előtt autók fékeztek. Tompán zuhantak egymásra a vaslemezek.

Az épület végénél fasor kezdődött. Az asszony a fák felé sietett. Gyorsan, egyenes tartással.

Az egyik iroda ajtajában állt valaki. Éppen a nappal szemben. Vékony hosszúlábszárú nő volt. Arcvonásai elégték a fényben. Őket nézte. Ruzsos szája félig kinyílt. Gyorsan szedte a levegőt. Már sokszor látta a férfit. De nővel még nem látta. Nem emlékezett arra, hogy egyszer is nővel látta volna . . .

A férfi odafordította fejét. Nézte a hosszúlábszárú nőt. Felismerte. Tegnap is magán érezte ezeket a szemeket. Máskor is. Ahányszor csak az állomáson járt. Megnézte a nőt.

Az asszony észrevette. Szorosan közel lépett hozzá.

— Karolj belém — mondta.

Kemény, ismerős volt ez a hangsúly.

— Hallod? Karolj belém!

A férfi nem egészen értette mire jó ez. Mégis belekarolt menyasszonyába. Így mentek az állomásépület végéig. Bekanyarodtak a fasorba. Itt az asszony kitépte magát.

— Mit akarsz tőle? — támadt a férfinak.

— Legalább sírna — gondolta a férfi. — Egy kicsit is síran. De nem sír soha. — Most jutott eszébe, hogy Ágit még nem látta sírni. — Nem tud sírni. Soha. Kemény, mint a vídia. Amikor gyerekük lett volna, zokszó nélkül elvette. Akkor se sírt. Amióta ismerek, nem láttam sírni.

— Mit akarsz tőle?

— Kitél?

— Tudod te jól.

— Semmit sem akarok tőle.

A férfi érezte, hogy tarkóját égeti a nap. Vagy a lány szeme. Vissza kellett volna néznie. Ezt még soha nem érezte.

A hangszóró is utólérte őket:

— A második vágányon vonat tolat. A második vágány mellett tessék vigyázni . . .

Ijedt volt a hang. Csalódott. A szavak összetorlódtak. Kisiklottak. Nem találták meg eddigi biztonságos pályájukat.

... A második vágány mellett tessék vigyázni... Tessék vigyázni... Tessék vigyázni...

Az asszony mosolygott. Szembemosolygott a férfivel.

— Vigyázz magadra — mondta. — Vigyázz! Még rádakaszthatja magát egészen.

— Bolond vagy — kiáltott rá a férfi.

Az asszony rántott egyet a vállán. Hátatfordított. Elindult.

A férfi ment mögötte.

— Feleségül akarlak venni — szólt halkán.

Az asszony háta ezt mondta: »Elegem van. Elegem van.«

Autók és motorok zúgtak el a faszorban. Megmozgatták a forróságot. A fák fulladozva szorultak egymáshoz. Elsápadva. Porosan és fáradtan. Az Órhegy felől kattogás hallatszott. Nehéz motorok jártak. Éles pengék gyalulták a földet.

— Menjünk hozzám — mondta a férfi.

— Nem.

— Nagyon kérlek.

— Gyűlölöm azt az ócska odut.

Mit lehet mondani?

A férfi áttette a bőröndöt a másik kezébe. Ment az asszony után. Nézte a hátát. Mintha ismeretégük alatt mindig csak így mentek volna. Előli Ági, ő utána. Három éve. Mintha három évig csak Ági lett volna a világ. Követte. Mindenben. Mintha három évig csak a hátát látta volna. A hátát. Az érzéketlen és rideg tartást. A feszességet, amely soha nem enged fel. Le kellene tenni a bőröndöt és itthagyni őt. Csak beszélnek egymásnak, mint a süketek. Mindegyik hajtja a magáét. És a szándékok ellentétesek. A gondolatok is azok. Az érzések is. Ellentétes bennük a hit is.

— Összel megkapom a lakást — próbálkozott mégis a férfi.

— Mese — mondta az asszony.

— Nem. Őszre bizonyosan elkészül — szólt nyugodtan.

— Mese.

— Nem mese.

Az asszony széttárta karjait.

— Minden csak majd. Holnap. Vagy holnapután. Az összes meséteket ismerem. A boldogság be van ütemezve.

A férfi két lépéssel beérte. Eléje állt. Az asszony térdei odaverődtek a bőröndhöz.

— Miért beszélsz így — kérdezte a férfi.

— Hagyj békén!

Az asszony kikerülte a férfit. Továbbment. Emelgette a lábait. Magasra emelgette, hogy cipője ne legyen poros.

— Hallgass rám Ági. Hallgatsz rám?

A másik nem felelt. Nem tudott felelni. Szép lábait emelgette és lábai lengették a szoknyát.

— Ott az iskola — mutatott előre a férfi

Az asszony lassan bólintott.

— Látod?

— Látom. Azt mondtad, hogy cserepezik. Még nincs is rajta jeto.

A férfi zavartan sóhajtott.

— Hűsz tantermes lesz. Itt is taníthatnál.

— Tudom.

— Akkor miért nem?

Nem lehetett tovább menni. Most már nem lehetett. Sok volt az akadály. Minden kérdés akadályt rakott le. És minden szó.

Az asszony megállt. Visszafordult. A bőrönd megint ott volt kettőjük között

— Minden idegen itt.

A férfi kezét húzta a bőrönd. Érezte, hogy kicsúszik a kezéből. De nem akarta letenni. Nem akart beleegyezni a másik menekülésébe. Nem. Nem tette le.

— Minden idegen?

— Nem tehetek róla.

— Majd megszokod.

— Nekem ez az élet komplikált — szólt az asszony. — Én eddig a sima dolgokat szoktam meg. A szabályos dolgokat.

— Itt minden nagyon szabályos — mondta a férfi.

Az asszony fejét rázta. Haja csapkodott.

— Ma akarok boldog lenni. Nem holnap. Én ma akarok boldog lenni. Ma! Ma! Ma!

Aztán hirtelen változott. Arcán visszaállt a rend. Visszaálltak a higgadt vonások. Nem látszott rajta semmi. A boldogság sem látszott volna rajta.

— Mindenki ma akar boldog lenni — mondta a férfi.

Az asszony azt felelte:

— Nem lehet.

— Értsd meg, — mondta a férfi — a boldogság ott kezdődik, hogy hiszünk benne.

— Az embernek igényei vannak.

— Az életnek is vannak igényei.

A férfi leeresztette a bőröndöt. Lassan, óvatosan. És csendben mondta ki a döntést:

— Idegentől ne várj boldogságot. Ne várj boldogságot attól, ami idegen.

Elnézett az asszony feje fölé. Furcsa volt. Most először kiesett a látószögéből. Elnézett fölé.

Az Órhegynél most fordult egy földgyalu. Fehér, ezüst lapátjával odébbmozdította a napfényt. Fent két repülőgép rohant. A süvítés az ég másik peremétől futott utánuk. És a süvítés nem érte el a gépeket. A férfi tudta, hogy ennek így kell lennie.

— Idegen vagy nekem — mondta hangosan.

Az asszony félelmében hátralépett.

A hangszóró kattanását nem vették észre. De a hang idehallatszott.

Az asszony reszketni kezdett. A képek rászaladtak egymásra. Összekeveredtek. A fák, a föld, az út.

— Figyelem, a Szeged—Budapesti gyors hat percet késik... Figyelem, a Szeged—Budapesti gyors hat percet késik...

A férfi oldalt lépett. A legközelebbi hangszóró irányába fordult. A nő hangját hallgatta. Egy nőét. Eddig még sohasem gondolt arra, hogy Ágin kívül más nők is élnek.

— Péter! — kiáltott fel az asszony.

Megtört. A féltékenység kinyújtotta kezét.

A férfi az óráját nézte.

— Húsz perc van még — mondta.

Az asszony odament melléje.

— Menjünk el hozzád — suttozta.

— Már csak húsz perc van — mondta a férfi.

— Nem megyünk?

— Már csak husz perc van az indulásig — felelte a férfi és nem fordult vissza.

Minden hangszóró az asszony fülébe ordított. Érzékeny membrán reszketett a fülében. Az a hang most megint simogatta a szavakat. Biztonsággal és nyugalommal beszélt. Diadalmas volt a hang.

— Ittmaradok.

A férfi hallgatott.

— Figyelem, a Budapest Nyugati Pályaudvarig közlekedő gyorsvonat hat percet késik . . .

Az asszony újra megközelítette a férfit.

— Azt mondod, nincs senkid. Hogy rajtam kívül senkid sincs.

— Igen.

— Nem mondtál igazat.

— Nem volt senkim — mondta a férfi.

Visszalépett a bőröndhöz. Felemelte. Elindult az állomás felé. Az asszony ment utána. Nem tudta beérni. Lába bokáig csupa por lett.

Négy teherautó robogott el mellettük. Betongerendákkal voltak megrakva. Az egyikről valaki leintett. Talán kiáltott is valamit.

Az állomás peronján megálltak. Hallgattak. Törött mozaikokból összeállt körülöttük a zaj. A sínek koronáján fénycsíkok száguldoztak Pest felé.

A hangszórók szünet nélkül szóltak.

A férfi hallotta a hangot. Ingerlő volt. Forró. Nyílt és tiszta. Nagyon jól hallotta. És nyugodtan nézett a hangszóró irányába.

— Ezen biztosan lesz hely — mondta később az asszonynak.

Az ránézett. Megérintette a férfi karját.

— Én már nem számítok? Nem kellek neked?

— Hagyjuk.

A asszony hátat fordított a síneknek.

— Nagy szükség van itt tanerőre? — kérdezte.

— Tanerőre nem — felelte a férfi. — tanítóra. Arra igen.

— Tudod, hogy kitűnő diplomám van — szólt az asszony.

— Rögtön itt a vonat — mondta a férfi.

És nemsokára azt mondta még:

— Szép nyár van. Meleg napok ezek. Nagyon meleg napok.

A repülőgépek most jöttek visszafelé. Éles, fehér sínpart húztak az égre.